

в християнското възпитание на кръстения. След венчанието неговите задължения като Поръчител пред Църквата, духовен наставник и покровител на семейството се увеличават. С личен пример, с поучителни слова, той се стреми да учи и насочва кумците си да живеят благородно, да се противопоставят на злото и във всичките си затруднения или радости да се обръщат към Бога. (Светото тайнство кръщение) Изпълнявайки добросъвестно тези си обязаности, той се превръща в духовен баща на своите кръщелници и кумци и по този начин неговият авторитет се приравнява с този на родителите. Още с даването на името, а после и с намесата в най-важните моменти от живота на кумеца, той в някаква степен програмира този живот, влияе му и има заслуги както за хубавото в него, така и за лошото. „Кумовата клетва не е останала неизслушана и нещастие е непременно сполетявало младоженците” - казва Д.Маринов. (Маринов 1981, 289)

След всичко казано по-горе, за високото мястото на кума в българската традиционна система и особено по време на сватба, където статутът му е изравнен с този на царя, казаното от информаторите придобива по-голяма сила и значимост. „Кума каквото каже /благослови/ на сватбата, Господ го чува”.³⁸ „На кръстника клетвата най са фаща, щото той кръщава, той облича, той венчава”.³⁹ „Чувала съм, че и на ум да му мине лоша мисъл за кумеца, хваща”.⁴⁰ „Едно време, като гледах животните на кръстника, един ден ударих кучето му. Мина един дядо и ми каза: Айол, кумско куче не се бие, на кумско куче път са сторва”⁴¹ „Кумовите клетви най-много застигат”.⁴² От малкото действителни примери за проклеване, които издирих, всичките са направени от кръстницата и повода им е отказът на кумците от тях по някаква причина. Единият път е, че кръстниците били прости, другият, че били бедни, третият, че били доста по-възрастни от кумците, а последната по недостигнали до нас причини. Първата проклела: „Да даде Господ да родиш от мене по-просто”⁴³. Действително първото дете се родило ненормално. Втората хвърлила камък и проклела: „Хубаво да не видят дето ма не щат”⁴⁴

---

38 Господина Радева Димова, 80 год. с. Бял Кладенец.

39 Мара Атанасова Николова, 78 год. с. Биково.

40 Слава Петрова Колева, 85 год. гр. Кермен.

41 Руса Грозева Стоянова, 78 год. с. Бял Кладенец.

42 Радка Ангелова Йовчева, 88 год. с. Трапоклово.

43 Радка Ангелова Йовчева, 88 год. с. Трапоклово.

44 Иванка Маринова Колева, 64 год. с. Пет Могили.